

HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUDELLE

ASIA Kirjallinen lausuma

DNRO 06/2753

KANTAJA Rights Agency Ltd.

KANTAJAN ASIAMIES JA PROSESSIOSOITE

VT Markus Myhrberg
ACE LAW Oy
Erottajankatu 9 A
00130 Helsinki

puhelin (09) 251 4000
telefaksi (09) 251 40010
sähköposti: markus.myhrberg@acelaw.fi

VASTAAJA Gramex ry

LAUSUMA

Kantaja kiistää vastaajan vaatimuksen kanteen tutkimatta jättämisestä. Kantaja uudistaa haastehakemuksessa esittämät vaatimukset.

PERUSTELUT

ASIAN TAUSTOISTA

Vastaaja esittää vastauksessa näkemyksiään asian taustoista ja pyrkii väitteillään kyseenalaisella tavalla luomaan virheellisen kuvan Rights Agency Ltd:n (jäljempänä ”RAL”) toiminnasta. Vaikka RAL katsoo, että sovintoneuvotteluissa esiin tulleiden asioiden käsitteleminen riitaprosessin yhteydessä ei ole asianmukaista, tulee vastaajan virheellisiä ja epätasällisiä väitteitä oikaista.

Toisin kuin Gramex ry vastauksessaan väittää, oikeudenkäynnissä on kysymys siitä, onko artisteille maksettavien tekijänoikeuskorvausten edellytyksenä asiakassopimusten tekeminen Gramex ry:n kanssa. Kaikissa vaiheissa ennen kanteen jättämistä Gramex ry on edellyttänyt, että artistit, joiden saatavia kanne koskee, tekisivät asiakassopimukset suoraan Gramex ry:n kanssa. RAL on edustamiensa artistien puolesta omien asiakassopimustensa perusteella ja artistien edun mukaisesti kiistänyt Gramex ry:n asiakassopimusvaatimuksen, ja näin ollen neuvottelut eivät ole johtaneet alkua pidemmälle.

Gramex ry on myös väittänyt, että RAL tai sen edustajana / asiamiehenä toimineet henkilöt olisivat kieltäytyneet luovuttamasta RAL:n ja sen artistien välisiä asiakassopimuksia (Mandates) Gramex ry:lle tai asettaneet kyseisten sopimusten toimittamisen ehdoksi kohtuuttomia vaatimuksia. Tällainen väite ei pidä paikkansa sillä neuvotteluissa ei ole päästy sellaiseen vaiheeseen, että RAL:n artistikohtaisia sopimuksia olisi ollut tarpeen läpikäydä, koska Gramex ry on perusteettomasti vaatinut maksusuoritusten edellytyksenä sen oman asiakassopimuksen tekemistä. Gramex ry:n väite siitä, että se olisi neuvotteluissa suostunut suorittamaan tilitykset, jos RAL esittää riittävän valtuutuksen, ei myöskään pidä paikkansa.

RAL on asettanut omien asiakassopimustensa toimittamisen ehdoksi Gramex ry:n sitoutumisen salassapitositoumukseen normaalin käytännön mukaisesti. Tämän tarkoituksena on ollut suojella RAL:n asiakkaita ja heitä koskevia henkilötietoja sekä liike- ja ammattisalaisuuksia. RAL ei voi luovuttaa asiakasrekisteriään ja sopimuksiaan huolehtimatta henkilötietojen sekä liike- ja ammattisalaisuuksien suojaamisesta. Lisäksi RAL:lla on ollut epäily siitä, että Gramex ry käyttää sopimuksista ilmeneviä tietoja muuhun tarkoitukseen kuin siihen, minkä johdosta ne on Gramex ry:lle toimitettu. Näin on ilmeisesti käynytkin sillä Gramex ry on lähettänyt RAL:n kyseisten sopimusten perusteella edustamille artisteille markkinointimateriaalia ja pyrkinyt vaikuttamaan kyseisiin artisteihin esittämällä näkemyksiään tämän oikeudenkäynnin kohteena olevista asioista.

Paikkansa pitämättömiä väitteitä on ilmeisesti esitetty asian sekoittamistarkoituksessa. Väitteet eivät liity tähän oikeudenkäyntiin, ja sen vuoksi ne tulee jättää huomiotta.

RIGHTS AGENCY LTD:N TOIMINNASTA

Kuten kantaja on haastehakemuksessa esittänyt RAL on yksityinen Yhdistyneissä Kuningaskunnissa toimiva lähioikeuksien haltijoiden (esittävien taiteilijoiden, oikeudenhaltijoiden) korvausoikeuksia hallinnoiva yhtiö. RAL edustaa itsenäisenä agenttina yli 600 yhtye- ja sooloartistia näille kuuluvien korvausten keräämisen ja hallinnoinnin osalta muun muassa Suomen alueella.

RAL valvoo ja edistää äänitteillä esiintyvien taiteilijoiden oikeuksia keräten oikeudenhaltijoiden puolesta korvaukset, ja tilittää ne oikeudenhaltijoille. RAL:n toiminta on tietyiltä osin rinnastettavissa Gramexin vastaavaan toimintaan ja muodostaa luonnollisen osan sopimusketjua artistin ja loppukäyttäjän välillä.

Kuten oletettavasti myös Gramex, RAL pyrkii edistämään edustamiensa artistien oikeuksien toteutumista. Näin ollen kantaja kummeksuukin tapaa, jolla vastaaja pyrkii esittämään RAL:n toiminnan epämääräisessä valossa

esittäen perusteettomia väitteitä RAL:n menettelystä ja kohtuuttomista vaatimuksista neuvotteluissa.

KANTAJAN ASIALEGITIMAATIO

Asialegitimaation perusta

RAL ja sen edustamat artistit ovat tehneet asiakassopimukset (Mandate) tekijänoikeuskorvausten keräämisestä ja niihin liittyvästä yksinomaisesta artistin edustamisesta sopimuksessa mainitulla alueella. Sopimuksen perusteella artistit ovat valtuuttaneet RAL:n toimimaan artistien edustajana sekä keräämään tekijänoikeuskorvauksia omissa nimissään sopimuksissa mainituilla alueilla.

Asiakassopimuksen perusteella siirretty edustamisoikeus kattaa kaikki tarpeelliset toimet, joihin RAL:n tulee ryhtyä voidakseen kerätä ja tilittää oikeudenhaltijoille kuuluvat korvaukset. RAL on sitoutunut palkkiota vastaan huolehtimaan korvausten keräämisestä sekä täyttämään asiakassopimuksissa mainitut toimet.

Sopimuksen ja sen sisältämän valtuutuksen perusteella kantajan edustamat artistit ovat siirtäneet oikeutensa tekijänoikeuskorvaukseen RAL:lle, joka sopimuksissa sovitulla tavalla tilittää artistin osuuden korvauksista oikeudenhaltijoille vähennettynä omalla palkkiollaan.

Asiakassopimusten sanamuodot

Artistit, joiden tekijänoikeuskorvauksia kanne koskee, ovat tehneet asiakassopimukset RAL:n kanssa. Kyseisiä sopimuksia on kuutta eri päätyyppiä, joiden lisäksi on neljä yksittäistä sopimusta. Sopimukset sekä sopimustyyppiä koskevat käännökset ovat kirjelmän liitteinä 2 ja 3.

RAL:n toiminta perustuu asiakkaidensa tahdonilmaisuihin, jotka on otsikoitu sanalla ”Mandate”, jonka merkitys englantilaisessa yksityisoikeudellisessa oikeuskielessä on saajalleen lupa ja velvollisuus suorittaa tiettyjä toimenpiteitä. Kyseisten sopimusten perusteella RAL:lle on syntynyt velvollisuus valvoa artistien etua ja myös oikeus korvaukseen. Sopimusten sisällöstä ilmenee, että asiallisesti kantajan edustamat artistit

ovat itse asiassa nimenomaisilla tahdonilmaisuillaan siirtäneet oikeutensa tekijänoikeuskorvauksen hallinnointiin RAL:lle. Tämän oikeuden on katsottava kattavan kaikki tarpeelliset toimet, joihin RAL:n on tarpeellista ryhtyä pystyäkseen keräämään ja tilittämään tekijänoikeuskorvaukset oikeudenhaltijoille. Tämä käsittää myös oikeuden toimia omissa nimissään edustettujen tahojen puolesta. Näin ollen vastaajan väite valtuutusten sisällöstä tai kattavuudesta on perusteeton.

Sopimukset on laadittu Englannin oikeuden mukaan. Sopimuksen sisältö ja tarkoitus huomioon ottaen, sopimusten sanamuodoilla on edellytetty, että RAL hoitaa sopimuksen mukaista tehtävää. Sopimusten mukaan RAL on nimitetty artistin yksinomaiseksi edustajaksi sopimuksessa mainituille alueille (ns. eksklusiviteetti). Sopimusten mukaan RAL:lla on oikeus toimia artistien puolesta tekijänoikeuskorvausten keräämistä koskevissa asioissa.

Vastaaja on kiistänyt RAL:n asialegitimaation sillä perusteella, että RAL:lla ei ole oikeutta toimia artistien edustajana omissa nimissään. Sopimusten mukaan RAL valvoo ja toteuttaa artistien oikeuksia sopimuksessa määrätyissä asioissa. Sopimuksen luonteeseen ja tarkoitukseen kuuluu, että RAL:lla on oikeus toteuttaa artistien oikeudet saataviin myös oikeusteitse omissa nimissään.

Selvyyden vuoksi todetaan vielä, että vastoin vastaajan käsitystä RAL ei ole ilmoittautunut artistien asiamiehiksi vaan edustajaksi siinä edellä kuvatussa merkityksessä kuin sille tulee sopimusten sisällön tulkintaan sovellettavan Englannin oikeuden mukaan antaa, ja että esitetyt sopimukset eivät myöskään ole perintävaltakirjoja vaan asiakassopimuksia ja niistä ilmenevä valtuutuselementti on vain osa sopimusta, vaikkakin olennainen.

Poistaakseen mahdollisuuden tulkita sopimuksen sisältöä toisin, RAL on pyytänyt esimerkinomaisesti viideltä edustamaltaan artistilta vahvistuksen siitä, että RAL:n asiakassopimusten tarkoituksena on se, että RAL edustaa artisteja omissa nimissään. Artisteilta saadut selvitykset ovat liitteenä 4.

Kuten vastaajakin totesi kirjallisessa vastauksessaan 27.3.2006, ”Korvaus suoritetaan joko oikeudenhaltijalle tai hänen määräämälleen.” Gramexia

vastaavat tekijänoikeusjärjestöt, kuten esimerkiksi hollantilainen SENA, ovatkin muualla maailmassa hyväksyneet laajalti kantajan esittämät sopimukset sellaisenaan kiistämättä kantajan oikeutta kerätä korvauksia edustamiensa oikeudenhaltijoiden puolesta.

Yhteenveto

Asiakassopimuksilla RAL:lle on siirretty oikeus edustaa artisteja tekijänoikeuskorvausasioissa omissa nimissään. Koska RAL:lla on oikeus toimia artistien puolesta omissa nimissään, RAL:lla on oikeus toimia tässä asiassa kantajana. Vastajaan väite asialegitimaation puuttumisesta on näin ollen perusteeton.

VASTAAJAN MUISTA VÄITTEISTÄ

Päällekkäisistä tilityksistä

Vastaja on vastauksessaan esittänyt väitteen siitä, että osa artisteista, joiden saatavia kanne koskee, olisi saanut korvauksen jo jonkin muun kansainvälisen tekijänoikeusjärjestön kautta. Vastaja on tällä pyrkinyt kiistämään korvausvastuunsa. Vastajaan väite on yksilöimätön ja perustelematon. Tästä johtuen sillä ei ole asian ratkaisemisen kannalta merkitystä. Väitteen yksilöimättömyydestä johtuen RAL ei pysty ottamaan väitteeseen kantaa.

Päällekkäisistä vaatimuksista

Vastaja on kiistänyt maksuvaatimuksen perusteen myös sillä, että RAL:n vaatimukset ovat päällekkäiset joidenkin muiden, kanteessa tarkemmin yksilöimättömien toimijoiden esittämien vaatimusten kanssa. Vastauksessa ei myöskään yksilöidä, keitä artisteja väitetty päällekkäisyys koskee. Vastaja ei ole myöskään yksilöinyt tätä väitettä asianmukaisella tavalla eikä sillä ole sen johdosta asian ratkaisemisen kannalta merkitystä.

Kantaja toteaa, ettei sillä ole mahdollisuutta selvittää muiden kansainvälisesti toimivien toimijoiden Gramexille mahdollisesti esittämien vaatimusten olemassaoloa tai sisältöä. Kantajan edustamat oikeudenhaltijat ovat

valtuuttaneet RAL:n hallinnoimaan oikeuksiansa toteuttamista tietyillä maantieteellisillä rajauksilla kattaen myös alueen, jolla Gramex toimii.

Puuttuvat valtuutukset

Vastaaja on väittänyt, että RAL:lla ei ole oikeutta edustaa kaikkia niitä artisteja, jotka kanteessa on mainittu. Perusteeksi vastaaja on esittänyt, että kaikkien artistien osalta ei ole esitetty valtakirjaa tai valtakirjan on allekirjoittanut artistin edustaja. Vastaaja ei ole yksilöinyt keitä artisteja väite koskee.

Osa artisteista on siirtänyt nimenkirjoitusoikeutensa edustajalleen, jolloin tämä on voinut allekirjoittaa sopimukset. Kyseessä on normaali käytäntö musiikkialalla.

Aukottoman selvityksen esittäminen kaikkien kysymyksessä olevien artistien osalta olisi ollut erittäin vaikeaa paitsi oikeudenhaltijoiden suuren määrän vuoksi myös siitä syystä, että oikeuksia on siirretty monessa maassa ja monessa vaiheessa yritykseltä toiselle yritysten organisaatiomuotojen välillä muuttuessa. Vastaaja ei ole väittänyt, että oikeus kanteessa mainittuihin tekijänoikeuskorvauksiin olisi jollakin muulla kuin kantajan ilmoittamilla tahoilla. Viitaten Korkeimman oikeuden ennakkoratkaisussa KKO 1989:87 mainittuihin perusteisiin, on katsottava, että RAL:lla on oikeus edustaa kaikkia kanteessa mainittuja artisteja.

Voimassaolo

Vastaaja on kiistänyt kanteen myös sillä perusteella, että jotkut sopimukset on tehty niin kauan aikaa sitten, että sopimusten voimassaolosta ei ole varmuutta. Vastaajan kiistämisenä tueksi esittämä väite on asiaan liittymätön. Englannin, kuten Suomenkin lain mukaan valtuutuksen todetaan olevan voimassa, kunnes se peruutetaan. Tässä tapauksessa valtuutusten on erikseen todettu olevan voimassa siten, että sopimuksen ja samalla valtuutuksen voimassaolo jatkuu automaattisesti mikäli artisti ei ilmoita haluavansa irtisanoa sopimusta.

Asiakassopimuksissa on kysymys oikeuksien valvomisesta ja toteuttamisesta. Päämies on valtuuttanut RAL:n valvomaan ja toteuttamaan etujaan

sopimuksen mukaisella alueella. Sopimuksia ei ole tehty määrääjäksi. Ne ovat voimassa toistaiseksi. Tästä johtuen sopimuksen tekopäivämäärällä ei ole tämän asian kannalta merkitystä.

LOPUKSI

Varsinaiseen pääasiaan vastaaja ei ole vastannut. Vastaaja on esittänyt perusteettomia väitteitä asialegitimaation puuttumisesta. Lisäksi vastaaja on esittänyt yksilöimättömiä ja tarkemmin perustelemattomia väitteitä kiistämisensä tueksi. Vastaaja ei ole esittänyt vastauksessaan kanteen vastustamiselle perustetta ja on vedonnut ainoastaan sellaisiin perusteisiin, joilla selvästi ei ole vaikutusta asian ratkaisemiseen. Mikäli vastaaja ei tarkemmin perustele kiistämistään, tulee kanne hyväksyä yksipuolisella tuomiolla valmistelua jatkamatta oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 13 §:n mukaisesti.

TODISTELU

Kirjalliset todisteet ja todistusteemat

Todiste 1 Asiakassopimukset; Todistusteemana on osoittaa RAL:n asiavaltuus.

Todiste 2 Asiakkailta saadut vahvistukset; Todistusteemana on osoittaa RAL:n asiavaltuus.

Todistajat ja todistusteemat

Mahdollisesti tarvittavat todistajat tullaan nimeämään prosessin myöhemmässä vaiheessa.

Helsingissä 28 päivänä kesäkuuta 2006

RIGHTS AGENCY LTD

LAATI

Markus Myhrberg
VT, Espoo

LIITTEET

Liite 1 Luettelo edustetuista artisteista
Liite 2 Asiakassopimukset (5 mappia)
Liite 3 Käännökset asiakassopimusmalleista
Liite 4 Vahvistuskirjeet (5 kpl)